

Úvod do Veľkej výpravy

Svetlo na cestu

Žalm 119:9-16,105

Začíname dobrodružstvo...

Svetlo na cestu je úvodná lekcia na začiatok Veľkej výpravy.

Čítaj

Čas: 5 min

Ciel': Naučme deti základné zručnosti ako sa zaobchádza s Bibliou a ako nájsť príslušný text, knihu, verš. Predstavíme biblický text tejto lekcie.

Potrebujeme: Biblie

- 1 Rozdáme deťom Biblie a necháme ich, nech si ich prelistujú. Otvorte Bibliu na náhodnom mieste a ukážte všetkým. Ak máte Biblie, v ktorých číslovanie strán začína v Novom Zákone od začiatku, vysvetlite túto zvláštnosť.
- 2 Ukážte kde sa delí Biblia na Nový a Starý Zákon a povedzte, ako sú obidve dôležité.
- 3 Urobte si krátku súťaž v tom, kto skôr nájde určenú stranu.
- 4 Nalistujte si spoločne stranu s obsahom. Znova ukážte, že v Biblii sú dve časti. Niektoré Biblie majú dva obsahy, nájdite ich. Vyberte ľubovoľnú knihu a nájdite číslo strany podľa obsahu.
- 5 Väčšina Biblií má text vytlačený v dvoch stĺpcoch. Vysvetlite, ako sa takýto text číta. Pre niektoré deti to môže byť nová skúsenosť.
- 6 Nájdite si spoločne biblický text zo Žalmu 119, verš 105 a prečítajte ho. Sviacou mojej nohe je tvoje slovo, svetlom môjmu chodníku.
- 7 O čom asi bude dnešný príbeh/lekcia?
- 8 Je tu spomenutá nejaká osoba, alebo miesto? Myslíte si, že viete, o čom bude dnešný príbeh?
- 9 Chceme budovať v deťom pocit očakávania a zvedavosti, čo bude nasledovať.

Hudba

Čas: 5 min

Cieľ: oslava Boha

Potrebujeme: CD s pesničkami, alebo jednoduché hudobné nástroje a slová piesní (vytlačené alebo ppt)

Vyberte jednoduchú živú pieseň, ktorá sa môže stať „hymnou“ vašich stretnutí. Prípadne skúste vyberať piesne podľa témy, ktorú budete preberať.

Časová os

Čas: 5 min

Cieľ: Určiť ako dnešný príbeh zapadá do veľkého Božieho príbehu a jeho ľudu

Potrebujeme: knihu Veľká výprava, biblická časová os

1. Ako dnešný príbeh súvisí s veľkým príbehom Biblie? Otvorte Veľkú výpravu a nalistujte stranu, na ktorej je na pravom okraji zoznam príbehov (etáp). Tento zoznam nájdete na začiatku každej etapy.
2. Všimnime si spolu, ako je tento zoznam delený. Prvých 10 etáp je zo Starého zákona a druhých 10 etáp je z Nového zákona. Nový zákon je tá časť, kde sú príbehy o Ježišovi a čo sa stalo, keď prišiel na túto zem.
3. Ak máte biblickú časovú os (vytlačenú, alebo vyrobenú), rozprestrite si ju a pozrite si celý príbeh biblie. Znova si všimnite, kde končí Starý zákon a kde začína Nový zákon.
4. Vysvetlite, že na každom stretnutí Veľkej výpravy chcete objaviť, ako jednotlivé príbehy zapadajú do Veľkého božieho príbehu.

Otázky na úvod

Čas: 5-10 min

Cieľ: úvod do premýšľania o biblickom texte a ukázať, že je aj dnes relevantný

1. Vyberte niekoľko otázok na stretnutie, použite tieto, alebo si pripravte vlastné:
  - Kto je Boh? Aký je Boh? Čo robí? Ako sa môžeme niečo o ňom dozvedieť? Ako môžeme byť s ním v kontakte? Ako môžeme poznať Boha?

- Čo je Biblia? O čom je? Aký je príbeh(posolstvo) Biblie? Prečo na nej záleží? V čom je iná ako iné knihy?
- Kde môžeme nájsť odpovede na tieto otázky? Kto nám pomôže nájsť odpovede? Chceš vedieť viac?

Hra

Čas: 10 minút

Cieľ: ukázať, že Božie Slovo nám ukazuje ako žiť

Potrebujeme: papier, ceruzky alebo modelovaciu hmotu, zoznam slov

1. Rozdeľte deti minimálne na dva tímy a do každého tímu dajte papier a ceruzku.
2. Pravidlá hry: jednému hráčovi z tímu pošepkajte jedno slovo. Hráč nakreslí tento pojem ostatným hráčom v tíme. Nemôže používať iné formy komunikácie (šepkanie, ukazovanie). Tím, ktorý uhádne ako prvý, vyhráva. V ďalšom kole vyberte iného hráča.
3. Namiesto papiera a ceruzky môžete použiť modelovaciu hmotu/plastelinu.
4. Vysvetlite, že všetky slová použité v hre sa týkajú dnešného biblického príbehu. Zo Žalmu 119: 9-16,105, vyberte vhodné slová. Napr.: čistota, slovo, srdce, pery, ústa, bohatstvo, chodník, svieca, noha, svetlo.

Skúmaj

Čítajte

Čas: 10-20min

Cieľ: práca s Bibliou, čítať o Biblii v Biblii

Potrebujeme: Biblie, Veľká výprava

1. Hľadáme text

Rozdajte Biblie. Zistite, či si pamätajú, ako vyhľadať obsah a knihu podľa čísla strany. Teraz pôjdeme ešte ďalej a naučíme sa vyhľadať kapitolu a verše. Prelistujte bibliu, aby si deti všimli veľké čísla, ktorými sú označené kapitoly. Malé čísla označujú verše.

Znova sa môžeme zahrať, kto skôr nájde určený text. Tento krát nebudeme hľadať podľa čísla strany, ale podľa čísla kapitol a veršov. Vyskúšame nájsť niekoľko textov. Posledný text bude dnešná pasáž Žalm 119:105

2. Kde sa nachádzame

Dnes sa spolu pozrieme na časť Žalmu, vysvetlíme, že žalmy sú vlastne zapísané piesne alebo básne písané Bohu alebo o Bohu. Autora dnešného žalmu nevieme s istotou určiť, ale bol to niekto z izraelského národa. Autor v celej tejto časti žalmu hovorí o veciach, ktoré sú pre neho úplne najdôležitejšie. Opýtajte sa detí, čo je pre nich to najdôležitejšie. Mať peniaze, byť obľúbený alebo populárny? Dajte deťom úlohu, aby keď budete čítať dávali pozor, či si všimnú to, čo pokladá autor žalmu za najdôležitejšie. Čo myslíte, čo to bude?

3. Čítame Bibliu

Nájdime si spoločne Žalm 119, verš 9-16 a 105. Čítajte text nahlas, alebo vyberte dieťa, ktoré text nahlas prečíta.

4. Čo sa stalo potom?

Kým pôjdeme ďalej, zamyslime sa na tým, čo sme práve počuli. Čo pokladá autor žalmu za najdôležitejšie? Hádali deti správne? Ste prekvapení pisateľovým výberom?

Obráťte ešte pár listov Biblie a zistíte, že tento žalm má 176 veršov! Je to najdlhší žalm v celej Biblii. „Biblia často používa obraznú reč, keď hovorí sama o sebe. Napríklad, je ako svetlo, ktoré ukazuje cestu. Niekedy je opísané ako „slovo Pánovo“. Alebo je ako med a občerstvuje tých, ktorí čítajú, ako pitná voda. Varuje a usmerňuje a mení ľudské životy. Je to najmocnejšia kniha sveta a najväčšie bohatstvo kresťanov.“ (Children’s Guide to the Bible, Robert Willoughby, Scripture Union 1998)

Hľadáme v obrázkoch

Čas: 5-10 min

Cieľ: objavujeme biblický príbeh vizuálne

Potrebuje: knihu Veľký výprava, rôzne obrázky

1. Keďže toto je úvodná hodina, neviaže sa k nej žiadny konkrétny obrázok z Veľkej výpravy. Prelistujme si s deťom knihu Veľká výprava a ukážte im rozkladacie strany, na ktorých je veľký obrázok. Každá takáto dvojstrana ilustruje jednu etapu knihy, čiže 5 biblických príbehov.

2. Predstavíme deťom štruktúru knihy, čo všetko sa tam nachádza. Biblický text, obrázky, otázky, fakty, zamyslenia a pod.

3. Ak máte k dispozícii zbierku obrázkov z časopisov, nechajte deti vybrať z obrázkov tie, ktoré niečím

Súvisia s dnešným textom.

Objavujeme v Biblii

Čas: 10-15 min

Cieľ: zistiť o čom hovorí táto časť Biblie

Potrebujeme: Bibliu, prípadne vytlačte verše zo 119. Žalmu na veľký papier. Veľkú výpravu

1. Ktoré z veršov hovoria o tom, že Božie slovo je ako mapa, ktorá nám pomôže, aby sme zle neodbočili; je ako návod na použitie, aby sme nezhršli; ako učebnica, ktorá nás učí hovoriť o Bohu; ako kompas, ktorý pomáha, aby sme nasledovali boha; ako baterka, ktorá osvetľuje našu cestu?

2. Čo je pre pisateľa žalmu najdôležitejšie? Prečo myslíš, že to povedal? Chceš sa dozvedieť niečo viac o Biblii?

3. Ak už poznáš niečo z Biblie, ktorá je tvoja najobľúbenejšia časť? Ak si sa s Bibliou stretol prvýkrát, ktorý verš z prečítaného žalmu sa ti najviac páči? Prečo? Čo hovorí o Bohu? Čo by si sa o ňom ešte rád dozvedel?

Video aktivita

Čas: 10-15 min

Cieľ: zistiť, čo je ešte v Biblii

Potrebujeme: video, prehrávač, príp. počítač a prístup na internet

- 1 Nájdi si stránku www.max7.org a vyhľadajte video 'What is the Bible like?' Je to krátka animácia, kde bábk Waffle otvára Bibliu a nájde v nej veľa zaujímavých vecí. Deti majú pozorne sledovať a zapamätať si čo najviac predmetov, ktoré tam uvidia. Video je len s hudbou, takže nie je nutná znalosť angličtiny.
- 2 Pozrite si video. Spoločne vymenujte čo najviac predmetov, ktorým je Biblia pripodobnená, napr. hudba, hlasy, list, baterka, iné knihy, jedlo, zrkadlo a meč.

- 3 Pozrite si video ešte raz a zistite, či ste na niečo nezabudli.
- 4 Diskutujte o zozname vecí, ktorý ste napísali. Pripravte si vhodné otázky, napr.: V akom zmysle je Biblia ako baterka? Kde sú v Biblii doporučené listy? Prečo máme v zozname meč? Odpovede závisia od toho, ako deti poznajú Bibliu, ak im tieto pojmy nie sú známe, pomôžte im nájsť odpovede a vysvetlite.
- 5 Keď budete spoločne čítať Veľkú výpravu, objavíte ešte veľa zaujímavostí v Biblii a prečo sa tieto predmety vo videu objavili.
- 6 Ak majú deti záujem, pozrite si video ešte raz. Starším deťom môžete ukázať video 'Bigger than the world itself', tiež zo stránky www.max7.org.

Vedeli ste?

Čas: 5-10 min

Cieľ: učíme sa o Biblii

1. Nájdite si všetky dostupné faktografické informácie o Biblii. Dobrou pomocou sú knihy:

Sprievodca Bibliou pre študentov, Dr. Tim Dowley, SBS 1994

Ako k nám prišla Biblia, Meryl Doney, SBS 1998

2. Vyberte fakty, ktoré sú zaujímavé. Napr.:

Na svete sa predalo už viac ako 6.000.000.000 výtlačkov

Biblia v gréčtine znamená „knihy“, lebo je to zbierka viacerých kníh.

Biblia bola napísaná v troch jazykoch na troch kontinentoch.

V Biblii nájdeme poéziu, dokumenty, piesne, svedectvá, príbehy, historické dokumenty a motivačnú literatúru.

Biblia je zložená zvyčajne z dvoch častí:

- Stará Zmluva (Starý zákon) – texty napísané pred narodením Ježiša Krista a opisuje históriu starého židovského národa a božie pôsobenie medzi nimi.
- Nová Zmluva (Nový zákon) – texty napísané po Ježišovej smrti. Opisujú narodenie, život, pôsobenie a učenie Pána Ježiša, založenie Cirkvi a listy cirkevných vodcov.

Kresťania nie sú úplne jednotní, čo sa týka počtu kníh v Starom zákone. Protestanti majú 39 kníh, katolíci 46 a ortodoxná etiópska cirkev dokonca 54.

Preklady Biblie:

- Na svete je asi 6900 jazykov
- Časti Biblie sú preložené do viac ako 2400 jazykov
- Celá Biblia je dostupná aspoň v 426 jazykoch
- Nová Zmluva je preložená do 1115 jazykov
- Žiadna časť Biblie nebola preložená asi do 4500 jazykov

Zapamätaj si

Čas: 5-10 min

Cieľ: naučiť sa biblický verš lekcie

Potrebujeme: vytlačený verš pre každé dieťa, baterku

1. Rozstrihajte verš na jednotlivé slová a umiestnite v miestnosti.
2. Zatemnite miestnosť, kráčajte v rade za sebou tak, že prvý osvetľuje cestu. Pokúste sa nájsť všetky slová po poriadku.
3. Zopakujte si verš spoločne aj individuálne.

Pieseň

Čas: 5min

Cieľ: oslava Pána Boha

Potrebujeme: hudobné nástroje, piesne

Zaspievajte si spolu oslavnú pieseň

Otázky

Čas: 10-15min

Cieľ: získať odpovede na naše otázky a otázky druhých

Potrebujeme: Veľkú výpravu a prístup na web

Pri každej etape v knihe sú otázky detí s tým, že odpovede rôznych ľudí môžeme nájsť na stránke www.velkavyprava.sk Povzbudzujeme deti, aby kládli rôzne zvedavé otázky. Skúste na ne odpovedať spoločne, pýtajte sa na názory ostatných detí. Prizvite si niekoho na túto časť stretnutia, aby povedal deťom svoj názor.

Vyskúšaj

Čas: 10-15min

Cieľ: objaviť, ako môžeme spoznať lepšie Božie slovo

Potrebuje: vystrihnuté kruhy z papiera, farbičky

1. Rozdajte deťom papierové kruhy. Na jednu stranu si nakreslíme usmievavú tvár a na druhú stranu nakreslíme smutnú tvár. Vysvetlite, že deťom prečítate niekoľko viet. Po každej vete sa majú rozhodnúť, či je to dobrý spôsob, ako sa môžeme učiť o Bohu. Ak áno, ukážu usmievavú tváričku. Naučte sa, ako „hlasovať“ naraz, aby deti nekopirovali odpovede jeden od druhého.

2. Povedzte deťom tieto výroky:

- Počujete vysvetlenie Biblie v kostole
- Bavíš sa s priateľom namiesto počúvania
- Čítaš si knihu alebo posielaš sms mobilom počas kázne/omše/besiedky
- Opýtaš sa staršieho kresťana, keď niečomu nerozumieš
- Ignoruješ čo biblia hovorí o poslúchaní Boha
- Doma si Bibliu čítať nemusíš
- Pozveš kamaráta do kostola alebo na klub, aby počul o Bohu
- Používaš Stopára, alebo iný materiál, ktorý ti pomôže čítať Bibliu
- Tvoj kamarát sa ťa opýta na Bibliu a ty mu povieš, že je nudná
- Poprosíš Boha, aby ti pomáhal robiť tak, ako je napísané v Biblii

3. Opýtajte sa detí, či je ešte nejaká možnosť, ako sa môžeme učiť o Bohu. Spíšte všetky návrhy.

4. Vyzvite deti, aby si na usmievavú stranu tváre napísali jednu vec, ktorá im pomôže poznávať Boha a snažili sa to cez týždeň robiť.

Urob si

Čas: 10-15min

Cieľ: pamätať, že Božie slovo nám ukazuje ako žiť

Potrebuje: farebné papiere vystrihnuté do tvaru šípky, iný dekoračný materiál, lepidlo

1. Dnes sme zistili, že Božie slovo nám ukazuje ako žiť a preto je dôležité ho čítať a objavovať čo najviac.

2. Rozdajte deťom papierové šípky. Môžu slúžiť aj ako záložky do knihy, prípadne dekorácia nástenky.
3. Na šípku si deti napíšu biblický verš a ľubovoľne vyzdobia
4. Vyzdobené šípky si deti zoberú domov, má im pripomenúť nezabudnúť na Božie slovo
5. vyrobte spoločne aj veľkú šípku a umiestnite ju tak, aby smerovala na miesto, kde máte uložené Biblie. Pomôže nám to pripomenúť, aká dôležitá je čítať Božie slovo.

Ručná práca

Cieľ: tvorivá činnosť na tému kniha

Jednoduchá kniha

Potrebujeme: papier A4 pre každé dieťa, nožnice, paličku, jesenný list, farebný papier

Návod nájdete tu: <http://krokotak.com/2013/11/small-book-for-kids-diy/>

Rohová záložka do knihy

Potrebujeme: farebný papier, lepidlo, nožnice

Návod na záložku orgiami nájdete tu: <http://www.kamoska.cz/styl-a-moda/vyrob-si-sama-stylova-zalozka-do-knih.html>

Návod na záložku tiež tu: <http://www.predskolaci.cz/tvorime-rohovou-zalozku-strasidylo/18196>

Hovor s Bohom

Čas: 5-10min

Cieľ: ďakovať Bohu za to, že nám jeho Slovo ukazuje ako žiť

Potrebujeme: mäkkú loptu, výroky napísané na pásičkoch papiera

1. Rozdajte každému pásičku papiera, na ktorom sú napísané jednotlivé frázy: chráni nás od zlého, učí nás zákon, prináša šťastie, pomáha nám nasledovať, osvetľuje cestu, dáva nám inštrukcie, radí nám...

2. Postavíme sa/posadíme do kruhu. Povedzte: „Ďakujem ti Pane Bože za to, že tvoje Slovo...“ a hodte dieťaťu loptu, ktoré dopovie prečítaním svojho výroku. Následne hodí loptu ďalšiemu. Vystriedame všetky deti niekoľkokrát.
3. Druhé kolo bude zmena, pri hodení lopty povieme výrok, ktorý má dieťa, ktorému hádzem loptu. (ak si pamätám)
4. Ukončíte poďakovaním za všetky tieto skutočnosti.

Pred odchodom

Čas: 5min

Cieľ: zamyslenie, čo sme všetko objavili

Potrebujeme: hodnotiaci hárok, alebo graf pokroku

1. Po každom stretnutí si vyznačte, ktorú časť Biblie ste objavovali
2. Dnešný objav si napíšte do hodnotiaceho hárku slovami, alebo obrázkom